

Por: María Jesús Otero Acuña
Presidenta AA.VV. "Illa de Ons"

UN SUXESTIVO PERCORRIDO POLA ILLA DE ONS

Presentar Ons é un orgullo e un privilexio para min. Pertencer a ela é unha das moitas cousas na vida da que me sinto orgullosa e feliz. Así que, cando me deron a oportunidade de explicar ós lectores o xeito de coñecerla en pouco tempo, pensei que sería mellor redactar un artigo no que o lector, futuro visitante, teña unha guía para poder disfrutar cada recuncho dela tal e coma a min me gustaría visitala, e non limitarme a explicar en detalle a súa historia xa que cada recanto e lugar da Illa nos fala, por si soa, da súa vida.

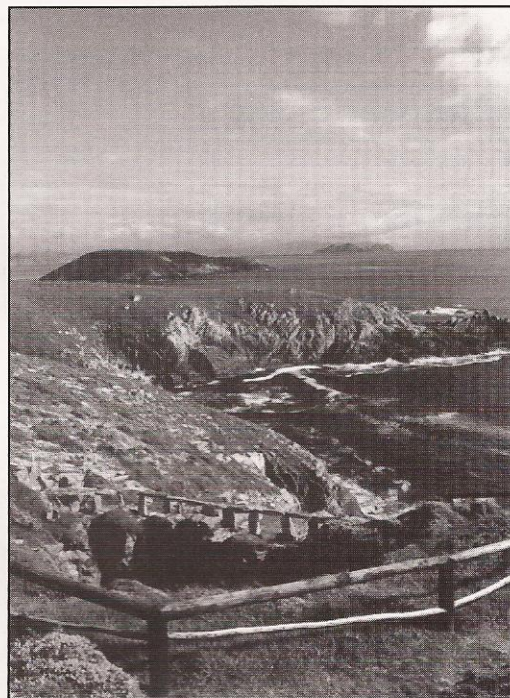
E todos aqueles que non coñezan Ons, aínda que seguramente en máis dunha ocasión escoitaron falar dela, faranse a pregunta ¿ Onde se atopa ese paraíso? e ¿ Que se pode facer ó chegar alí? ou ¿ Que ten ese anaco de terra para enfeitizar a tanta xente?.

Intentarei, na miña exposición, dar a coñecer esta paraxe ós que non tiveron a oportunidade aínda de visitala e afianzar, a todos aqueles que a coñeceron dunha rápida visita, de que os seus lugares son únicos; demostrarlles que o feito de que fora elixida para formar parte do Parque Nacional das Illas Atlánticas, non é unha mera casualidade pois este proxecto vai máis aló da nosa Comunidade e incluso do propio Estado, feito polo que adquire unha maior importancia a nivel europeo e mundial.

Ter en conta que foi incluída neste proxecto polas súas características naturais e medioambientais, pero que, unidas ás peculiaridades históricas, sociais e culturais, danlle unha proxección transcendental e exclusiva que a diferencian das demais illas que a acompañan.

VISITA Á ILLA

Para chegar á Illa de Ons, elixiremos o porto de Bueu (Concello ó que pertence). Del partiremos para disfrutar dunha travesía relaxante, xa que o navegar por calquera punto das Rías Baixas onde se disfruta o mellor clima de Galicia, poñerá ante a nosa mirada unha paisaxe engailonte. Contemplaremos ó longo da viaxe a costa do Morrazo; a do Salnés, destacando Sanxenxo e Portonovo; teremos a oportunidade de ollar ós mariñeiros nas súas labouras diarias; . . . un mundo sen igual de aves mariñas nos acompañarán co seu rechouchó durante todo o traxecto. Ó pouco, e case sen darnos conta, teremos fronte a nós a Illa de Ons, protexendo a entrada da ría, coa súa peculiar silueta onde destaca o faro e a arboreda que resgarda a zona de acampada.

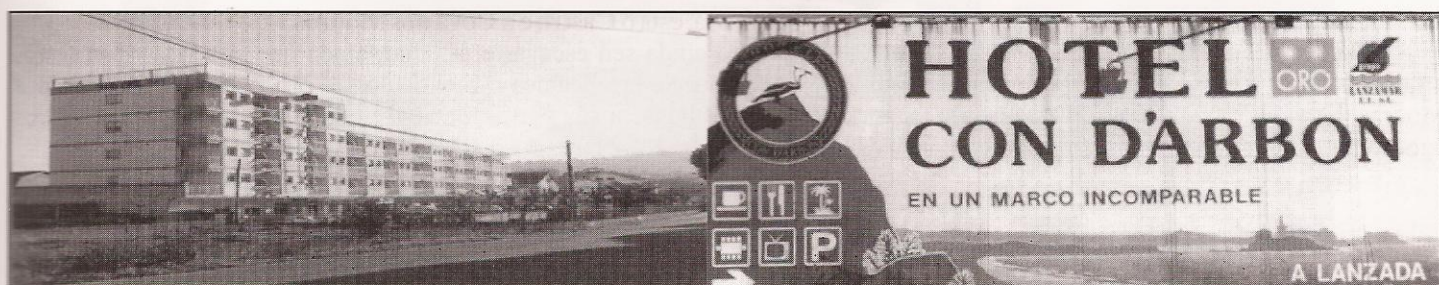

Buraco do inferno

¡ Chegamos !, desembarcamos e comezaremos a sentir unha sensación de tranquilidade e satisfacción que sen dúbida perdurará durante toda a nosa estancia.

Despois de atravesado o peirao desde onde poderemos ter unha primeira impresión da Illa, chegaremos á caseta de información, e, antes de seguir a nosa andaina, non deixaremos pasar a ocasión de pararnos a contemplar a **Praia das Dornas** :

" Esta praia foi, é e seguirá sendo o refuxio desta típica embarcación, a Dorna, utilizada polos illeiros para gañarse á vida axudándoos diariamente nas faenas pesqueiras para a captura de toda clase de peixe, en especial do < Pulpo >, cefalópodo que ten na Illa e nos seus arredores un dos mellores criadeiros da península, motivo polo que, os illeiros se especializaron na súa captura e preparación.

Subimos a costa que nos leva ó centro do pobo, barrio de **Curro**; aquí atópase a zona de servicios ó visitante (Restaurantes, supermercado, teléfonos, Protección Civil, . . .); tamén atoparemos a nova igrexa, lugar dende onde comezaremos as Rutas a propoñer.

RUTA MATINAL

A miña recomendación é dirixirnos cara á zona sur. É unha ruta longa, pero chea de lugares de interés que nos internarán na encantadora historia da Illa pragada de lendas.

Postos na igrexa e de costas ó peirao, colleremos o camiño da esquerda, pasaremos en primeiro lugar pola **Praia de Area dos Cans**:

" É unha das mellores praias que ten a Illa e, por mor da súa proximidade ó centro, é a máis concorrida en épocas estivais. Nela atoparemos a **Laxe do Crego** : Sepulcro antropomorfo que, aínda que posúe numerosas historias sobre a súa existencia, non temos datos fidedignos da época á que pertence. É un lugar a visitar, pero só será posible sen correr riscos, cando a marea estea baixa."

A seguinte praia que atoparemos no percorrido é a **Praia de Canexol**:

Antiga Rectoral e Piornos de Canexol

" É unha bonita praia tamén, aínda que un pouco rochosa. Nos meses de verán, pasa a ser lugar de baño dos nenos dos Campamentos que a Xunta de Galicia organiza na Illa. É moi tranquila e polo tanto agradable para pasar un día relaxante."

Xusto enriba da praia, atopáronos cunhas construcións que son parte da historia da Illa:

"De primeiro unha peculiar casa, das poucas existentes na Illa de dous pisos, que ó longo dos anos cumpriu diferentes funcións na vida dos illeiros: primeiro serviu de **Rectoral**, logo **Escola** e, xa nos anos 70 **Taberna** e lugar onde se celebraban os

bailes os sábados. A súa situación, historia e os magníficos piornos que a flanquean na súa banda posterior, convértena na vivenda máis interesante da Illa.

Os **Piornos** de Canexol, eran empregados polo antigo dono da Illa, o Sr. Riobó, para gardar os produtos agrícolas con que os illeiros pagaban o canón pola estancia ou residencia no lugar que el mesmo lles cedera para construír as súas casas."

Detrás da casa Rectoral podemos ve-lo **Cemiterio** e a antiga **ermida**, lugar sacro e de descanso para aqueles veciños que naceron, viviron e morreron nela. Carece de importancia turística, pero si é relevante para coñecer un pouco máis a vida e a historia desta Illa. Quizáis noutra ocasión afondaremos nel e buscaremos unha resposta ás moitas preguntas que xurden ó mirar as súas sepulturas.

Tamén enriba da praia de Canexol e a poucos metros da ermida, está o **Castro e a Cova dos Mouros**:

" O montículo de terra que ollaremos esconde un Castro aínda sen escavar e estudar, aínda que si se atoparon restos arqueolóxicos que demostran a existencia dun hábitat prerromano. Se arrodeamos o montículo, , atopáronos coa Cova dos Mouros, buraco de difícil entrada xa que, co paso dos anos, derrubouse a súa parte frontal. Ten numerosas lendas de tesouros agochados e posúe varios pasadizos que a comunican co mar."

Despois de contemplar o que a historia nos deixou no barrio de Canexol, seguiremos a nosa ruta de novo, entre o mar e os terreos de cultivo dedicados a millo e patacas, para chegar ó barrio de Pereiró, onde nos pararemos a observar un grupo de casas que aínda conservan o máis típico da Arquitectura Popular illán.

Pasado este barrio, atoparémonos coas boas instalacións do Campamento da Xunta de Galicia, onde quincenalmente pasan as súas vacacións nenos de toda Galicia disfrutando dun completo programa de actividades relacionadas coa natureza.

O noso percorrido seguirá, e de tódolos camiños que pasado o Campamento imos a atopar, escolleremos o que vai mirando ó mar, que nos levará ata o **Miradoiro de Fedorentos** :

" Desde el teremos preciosas vistas da ría de Pontevedra; da illa de Onza, irmán pequena de Ons; ó fondo as Illas Cíes; e tamén poderemos quedar enfeitizados co voar de gaviotas e cormoráns."

Volveremos ó camiño e continuaremos polo sendeiro, ben sinalizado, ata chegar ó **Buraco do Inferno**:

" O lugar máis emblemático da Illa. É un profundo buraco de 5 metros de diámetro por 40 metros de profundidade, cheo de ritos e lendas. Lugar sacro para os illeiros.

A poucos metros del, no mesmo cantil, hai un observatorio ornitolóxico dende o que poderemos observar a entrada do Buraco polo mar e a principal zona de aniñamento do Cormorán Moñudo. Recomendamos prudencia ó andar por esta paraxe."

Unha vez admirado, volveremos sobre os nosos pasos para coller de novo o camiño e bordeando toda a parte oeste, zonas de cantís, faremos o percorrido de volta de novo cara a Curro, lugar de onde partimos, non sen antes disfrutar dunha relaxante camiñata chea de tranquilidade, nostalgia, aire puro e felicidade.

De novo no barrio de Curro, faremos un merecido descanso para comer e disfrutar da magnífica cociña illeira, para despois iniciar a ruta que propoñerei para a tarde.

RUTADA TARDE

Trala necesaria parada para o xantar onde repuxemos forzas, situarémonos de novo na igrexa de Curro, como á mañá, de costas ó peirao e colleremos o sendeiro que á dereita, rente á igrexa, nos levará, sen perder nunca o mar, ata a praia de Melide. Destacar as vistas que teremos durante todo o traxecto da ría, da península do Salnés e das faenas pesqueiras que se desenrolan ó carón da Illa.

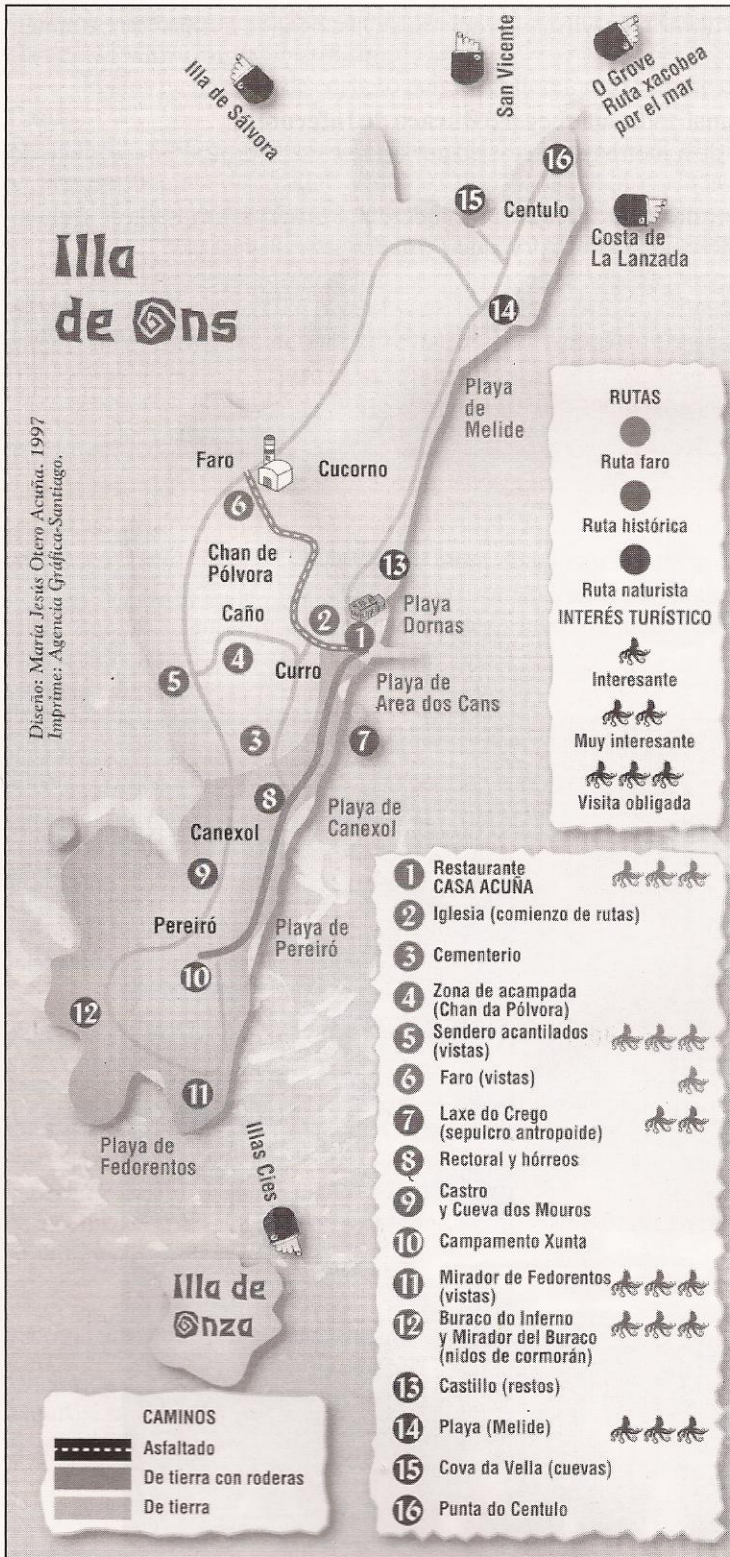
Praia de Melide

Chegados á Praia de Melide:

" Atopáremonos cunha engaiolante praia, de augas cristalinas, de area fina e cunha enorme arboreda que nos dará a sensación de ter chegado a un lugar paradisíaco. Apeteceranos dar un baño e, de novo, relaxarnos ó sol nun lugar idílico, onde está permitido o nudismo."

Dende a praia poderemos coller, para iniciar o camiño de volta, un sendeiro que nos levará ó interior da Illa e que nos permitirá coñecer o **Faro da Illa:**

" Estaremos no punto máis alto da Illa (128 metros). Dende alí disfrutaremos de excelentes vistas. Aínda que nos gustaría visitalo e coñecer o seu interior, as visitas ó Faro están restrinxidas só a persoal autorizado e en algúns casos a grupos organizados."

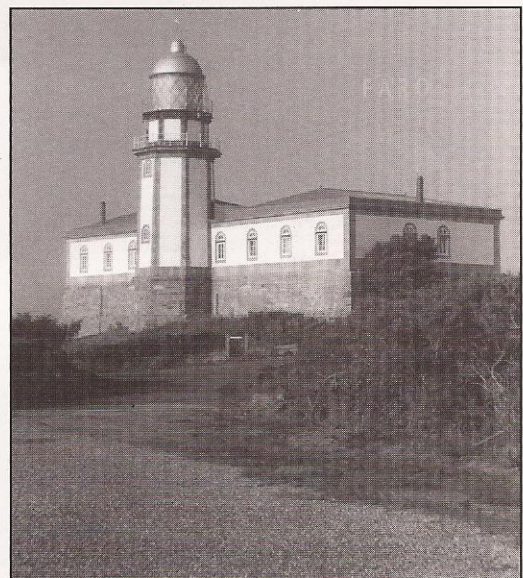
Que debemos saber:

- Situación:** Provincia de Pontevedra. Concello de Bueu.
- Portos da Saída:** Bueu, Sanxenxo e Portonovo.
- Restaurantes:** Posúe 3
- Supermercado:** 1 ben abastecido
- Habitacións, Apartamentos, Casas Rural - Mariñeiras:** Teléf.: 986 687 699
- Zona de Acampada:** 1. Gratuíta.
- Capacidade de Acampada:** 400 campistas
- Servicios:** P. Civil, Servicio de Incendios, Teléfono, Medio Ambiente, Información Turística.
- Campamentos e Campo de Trabajo:** 1

Sen lugar a dúbidas, Ons combina natureza, historia, praias e sol, elementos que a fan atractiva para calquera persoa que busque o pasar un día relaxante e diferente ó lado do mar. Ademais consegue que reine nela un ambiente agradable e familiar que logra que o visitante se sinta coma na súa casa.

Facer amigos, pasear e saír moreno, inda que só sexa pola acción da brisa mariña que sopra na Illa, serán os hobbies máis practicados por todos aqueles visitantes que a queiran coñecer.

Se tes a oportunidade, aquí queda a miña invitación para que a disfrutes, seguro que saíras satisfeito da experiencia.

Faro de Ons